

ဒါလီကျိအခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်

ဒါလီကျိခဲစၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ်ခဲစၢ်တၢ်ဆါအကျိတခါလၢတၢ်ဒီသဒါအီၤန့ၣ်ဝဲဒိဉ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးဘၣ်ဆါဘၣ်ကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကျိအဂ့ၤကတၢ်တဘိလၢကဒီသဒါနကစၢ်အသးလၢခဲစၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်ဆါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်.

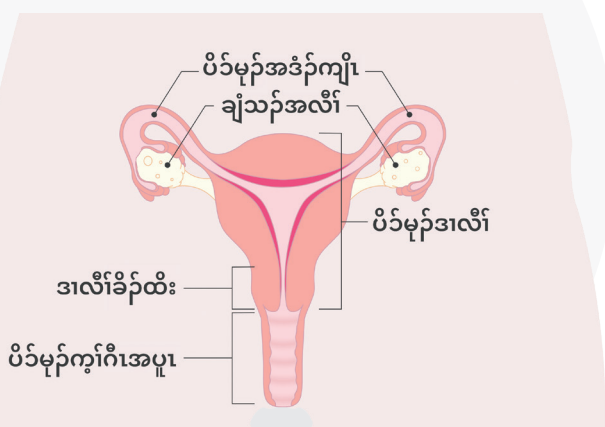
တၢ်မၤကွၢ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးန့ၣ်မၤကွၢ်ဝဲန့ၣ်ဒါလီခိဉ်ထိးတၢ်အိဉ်ဆူၣ်အိဉ်ချ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်လီၤဂၢ်ဒိသိးတၢ်မၤကွၢ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိး (pap smear) အသိး, ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်အမၤကွၢ်ဝဲလီၤဆီဒိဉ်တၢ်လၢ ပုၤကညီဖဲလီၤမၤဘါရး(စ) (papillomavirus, HPV) န့ၣ်လီၤ.

HPV န့ၣ်မ့ၢ်ဘဲရး(စ)တၢ်ဆါအဃာ်မ့ၢ်ဆူၣ်မ့ၢ်ဂီၤတခါလၢအဆီတလဲဝဲန့ၣ်ဒါလီခိဉ်ထိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢအညီန့ၣ်အဒုးကဲထီၣ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးခဲစၢ်တၢ်ဆါတခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤအါတက့ၢ်လၢအအိဉ်ဒီး HPV န့ၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်တဖျါဝဲဘၣ်, လၢတၢ်န့ၣ်အဃာ်တၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိဉ်မးလီၤ.

န့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်မ့ၢ်ဖျါလၢန့ၣ်အိဉ်ဒီး HPV န့ၣ်, ကဟံးန့ၣ်ဝဲတၢ်ဆါကတၢ်ယံၣ် ၁၀ န့ၣ်ဒီးအါန့ၣ်အန့ၣ်လၢ HPV ကဒိဉ်ထီၣ်ဝဲဆူခဲစၢ်တၢ်ဆါအဂီၢ်လီၤ. HPV တၢ်ဆါအဃာ်အတၢ်ဘၣ်ကူဘၣ်ကဲန့ၣ်တနါစိၤဒုးကဲထီၣ်ဒါလီကျိအခိဉ်ထိးခဲစၢ်ဘၣ်.

ပိဉ်မ့ၢ်အတၢ်အိဉ်ဒိဉ်အိဉ်ဖိအကျိအကျဲအကွၢ်ဂီၤသက့ၢ်

န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်ဒါလီ.

န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်ဖဲန့ၣ်-

- မ့ၢ်န့ၣ်ပိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးဒါလီကျိအခိဉ်ထိးတဂၤ
- သးန့ၣ်အိဉ် ၂၅ န့ၣ် တုၤ ၇၄ န့ၣ်.
- အိဉ်ဆူၣ်မ့ၢ်ခွါသ့ၣ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်မၤတၢ်လိာ်သးဒီးပုၤအဂၤတဂၤ, ကမ့ၢ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤခွါဂ့ၤမ့ၢ်တမ့ၢ် မ့ၢ်ခွါသ့ၣ်ထိးအကွၢ်ပနီၣ်ပၤဖျါဝဲအသိး

မ့ၢ်တၢ်အကါဒိဉ်လၢနကမၤန့ၣ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်, ဖဲန့ၣ်ဆဲးဘၣ် HPV ကသိဉ်ဒီသဒါအခါဒိဉ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ HPV ကသိဉ်ဒီသဒါန့ၣ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဝဲဒိဉ်အါဘၣ်ဆၣ်, တဒီသဒါဝဲ HPV အဃာ်တဖၣ်ခဲလၢဘၣ်.

နကဘၣ်မၤကွၢ်ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤယံၣ်လိာ်သးထဲလဲၣ်.

နကဘၣ်မၤကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်၅ န့ၣ်တဘျီထီၣ်ဘိဖဲန့ၣ်အိဉ် ၂၅ ဒီး ၇၄ န့ၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ် ၅ န့ၣ်တဘျီန့ၣ်ပူၤဖျဲးဝဲဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအခိဉ်ညီမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤကွၢ်ကျိကျဲအလီၢ်လံၤလၢခိဉ်န့ၣ်တဘျီတၢ်မၤကွၢ် ဖဲးစမံၤ (pap smear) န့ၣ်မၤကွၢ်ထဲဒိဉ်တၢ်ဆီတလဲတဖၣ်လၢဒါလီအခိဉ်ထိးဖဲ(လ)ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်အသိးတဖၣ်လၢ HPV အဂီၢ်န့ၣ်, မၤကဲထီၣ်တၢ်ဆီတလဲတဖၣ်လၢဒါလီခိဉ်ထိးဖဲ(လ)တဖၣ်အပူၤသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤစၢၤဝဲလၢကထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဆီတလဲဆီအဂီၢ်လီၤ.

နကလဲၤမၤကွၢ်န့ၣ်ဒါလီခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်ဖဲလဲၣ်.

ဒါလီကျိခိဉ်ထိးတၢ်မၤကွၢ်တဖၣ်တၢ်မၤအီၤသ့ဖဲကသိဉ်သရၣ်အကသိဉ်ဒီး, ဆူၣ်ချ့ဝဲလီၤဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲဟံၣ်ဖိသိးအကသိဉ်ဒီးတဖၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ကျိၤခိၣ်ထိးတၢ်ဆါန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်.

န့ၣ်ချ့ပုၤမၤစၢၤတၢ်ကရၢတကၢဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်

န့ၣ်ချ့ပုၤမၤစၢၤတၢ်ကရၢတကၢဟံးတၢ်မၤကွၢ်, နကလိၣ်ဘၣ်လီၤန့ၣ်ကၢလၢအဖီလၢတဖၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးမိၣ်လီၤလၢန့ၣ်ချ့ပုၤအိးဖးန့ၣ်ခိၣ်လ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တတၢ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ယၣ်ဘူဖိတဘၣ်လၢကကးဘၢန့ၣ်ဒီးအဂီၢ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ကကိၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်တံၣ်တဘၣ်(ထီၣ်ဒုၣ်အနိးအသိး) ဆူန့ၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ဂီၢ်အပူၤဒီးသ့ၣ်နီၣ်ဒီးဒွါတၢ်အဆိးဖိတဘၣ် လၢကဟံးန့ၣ်စဲ(လ)အဒိလၢန့ၣ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ကျိၤအခိၣ်ထိးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤန့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤဆီဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်ဆါဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်. န မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတခါန့ၣ်ယုၤလၢဆူၣ်ချ့ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒါပိၣ်မ့ၢ်တကၢသ့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ဟံးန့ၣ်န့ၣ်ကစၢ်အတၢ်ဒိ (ကစၢ်-ထၢဖိၣ်)

န့ၣ်ဟံးန့ၣ်လၢန့ၣ်ကဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိလၢန့ၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်, နကဘၣ်မၤတၢ်အံၤလၢဆူၣ်ချ့ပုၤဒီးအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ချ့ပုၤတၢ်မၤစၢၤကရၢကတဲဖျါန့ၣ်လၢကဘၣ်မၤတၢ်မၤကွၢ်အံၤဒဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နမၤတၢ်အံၤလၢတၢ်ခူသ့ၣ်အပူၤသ့ၣ်မ့ၢ်မၤအဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ကစၢ်တၢ်ယုၤထၢအံၤပုၤယုၤဝဲတၢ်ဂိၣ်န့ၣ်လီၤန့ၣ်ဒီးတဘိလၢန့ၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ဂီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒွါနီၣ်ဒီးန့ၣ်ကဝီၤကျိၤကယီၤကယီၤပၢ်တုၤလၢ ၁၀ တုၤ ၃၀ စဲးကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤန့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအလီၤဆီဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်ဆါဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်. နထုးထီၣ်ကွၢ်နီၣ်ဒီးဒွါလၢပိၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ဂီၢ်အပူၤဝဲဒီးထၢန့ၣ်လီၤ. ကဒါကွၢ်အံၤလၢအဒိပူၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ထၢဖိၣ်နီၢ်ကစၢ်အဒိန့ၣ်ပူၤဖျါဝဲဒ်သိးသိးဒီးလီၤတၢ်ဒ်သိးဆူၣ်ချ့. ကရၢဟံးန့ၣ်ဒိအသိးလီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ဝံၤအလီၢ်ခိၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ကဲထီၣ် အသးလဲၣ်.

ဖဲတၢ်ဟံးန့ၣ်န့ၣ်တၢ်အဒိဝံၤတစူ, တၢ်ဆုၢ်အံၤဆူၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဒိလၢတၢ်မၤကွၢ်အဂီၢ်လီၤ.

န့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တဒုးန့ၣ်ဖျါဝဲ HPV ဘၣ်န့ၣ်, နအိၣ်ခိးယဲၣ်န့ၣ်လၢန့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်လၢခိၣ်တဘျီန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်မ့ၢ်ဖျါလၢ HPV န့ၣ်, န့ၣ်ချ့ပုၤတၢ်မၤစၢၤကရၢကကတိၤတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လၢန့ၣ်လိၣ်မၤအံၤလၢခိၣ်တဘျီမ့ၢ်

တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်မၤကွၢ်အစၢၤတဖၣ်န့ၣ်ကလဲၣ်ဆူထံကီၢ်ခဲစၢၢ်တၢ်မၤကွၢ်အတၢ်ဆိးလီၤမံၤ National Cancer Screening Register (NCSR) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤအကျိၤအကျဲအံၤကဆုၢ်စၢၢ်ကိးတၢ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဒီးဒီးလၢန့ၣ်ဘၣ်မၤကွၢ်န့ၣ်သးလၢခိၣ်တဘျီဆိးယံၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ထီၣ်ဒီးနကသံၣ်သရၣ်ဆိးယံၣ်လဲၣ်.
 နီၢ်ကစၢ်တၢ်ထၢဖိၣ်တၢ်အဒိန့ၣ်တၢ်တဟ့ၣ်ကူၣ်လၢန့ၣ်မၤအံၤဖဲန့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်လီၤလၢပိၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ဂီၢ်အပူၤ, ဆါမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်အထံအနီၣ်လဲၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်တၢ်ပနီၣ်ဒ်သိးတဖၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်တမံၤမဲၤန့ၣ်, ကတိၤဘၣ်တၢ်ဒီးနကသံၣ်သရၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ် ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤစၢၤတၢ်ကရၢန့ၣ်တက့ၢ် န့ၣ်တဆဲးဘၣ်ဒီးHPV ကသံၣ်ဒိသဒါဘၣ်န့ၣ်သံကွၢ်နကသံၣ်သရၣ်တက့ၢ်.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်အဂီၢ်, လဲၤကွၢ်ဘၣ် jeanhailes.org.au/health-a-z/health-checks/cervical-screening-test

ဘၣ်တၢ်မၤသီထီၣ်အံၤ လါအိၣ်ကူး ၂၀၂၂
 တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်လိၣ်ကဘျီအံၤဘၣ်တၢ်တကဲထီၣ်အိၣ်တၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်အံၤဂ့ၢ်ဒီးကတဲကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တမ့ၢ်တၢ်မၤအံၤဒိကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကသံၣ်ကသီလီၤဆီအတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးမ့ၢ်မၤပုၤထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢနကသံၣ်သရၣ်အအိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.
 Jean Hailes လၢပိၣ်မ့ၢ်ဆူၣ်ချ့အဂီၢ်အံၤစဲးဘျီပၢ်ပနီၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢအိးစၢၢ်လၢယါပဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
 © Jean Hailes for Women's Health 2022

Jean Hailes မၤဝဲအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢအဒိၣ်အလီၢ်ဒီးလၢအဒုးပၣ်ယုၤတၢ်ဖဲမ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤဆူၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဖျါန့ၣ်ပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤဒီးပိၣ်မ့ၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အံၤလၢလိၣ်လၢတၢ်ကွဲးကဲဘျီအံၤအပူၤဒိတကတီၢ်ညါအပူၤဒ်သိးကတဲဘၣ်ဒီးကယီၤပိၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မၤ, ပိၣ်မ့ၢ်ဖိဒီးမ့ၢ်ခွါလီၤဆီအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

Jean Hailes
 FOR WOMEN'S HEALTH
 လိတဲစိ 03 9453 8999
jeanhailes.org.au